

Anonimizuota versija

Vertimas

C-180/24-1

Byla C-180/24

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2024 m. kovo 6 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Sąd Okręgowy w Poznaniu (Lenkija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2024 m. sausio 29 d.

Apeliantas:

Santander Consumer Bank S.A.

Kita apeliacinio proceso šalis:

EN

NUTARTIS

<...>

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy (Poznanės apygardos teismo XV civilinių bylų apeliacinė kolegija)

<...>

išnaginėjusi

<...> bylą pagal

Santander Consumer Bank S.A., įsteigto Vroclave, ieškinį

EN

dėl mokėjimo,

kurioje abi šalys pateikė apeliacinius skundus,

<...>

nutaria:

1. <...>

2. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnį pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

ar 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinančios Tarybos direktyvą 87/102/EEB (OL L 133, 2008, p. 66) 3 straipsnio j punktą turi būti aiškinamas taip, kad juo draudžiama į vartojimo kredito sutartis įtraukti sąlygas, kurių turinys nebuvo atskirai suderintas šalių, ir kuriose numatyta, kad palūkanos skaičiuojamos nuo bendros vartotojui suteiktos kredito sumos, apimančios ne tik vartotojui faktiškai sumokėtą sumą, bet ir sumas, skirtas kredito suteikimo išlaidoms padengti (įskaitant, be kita ko, kaip šios bylos aplinkybėmis, komisinius kreditoriui arba gyvybės draudimo ir pagalbos įmokas);

3. Remiantis *Kodeks postępowania cywilnego* (Civilinio proceso kodeksas) 177 straipsnio 3¹ dalimi, sustabdyti bylos nagrinėjimą.

Pagrindimas

I. Bylos faktinės aplinkybės ir procesas pagrindinėje byloje

- 1 Apeliantas *Santander Consumer Bank SA*, įsteigtas Vroclave, pirmosios instancijos teisme paprašė priteisti iš kitos apeliacinio proceso šalies EN 33 016,23 Lenkijos zlotų (toliau – PLN) sumą ir didžiausias sutartines palūkanas nuo 30 880,42 PLN sumos už laikotarpį nuo 2020 m. rugsėjo 11 d. iki sumokėjimo dienos, taip pat teisės aktuose numatytas palūkanas nuo 2 100,88 PLN sumos už laikotarpį nuo ieškinio pareiškimo iki sumokėjimo dienos. Apeliantas taip pat prašė priteisti iš kitos apeliacinio proceso šalies bylinėjimosi išlaidas.
- 2 Kita apeliacinio proceso šalis prašė ieškinį atmesti ir jai priteisti bylinėjimosi išlaidas.
- 3 Skundžiamu sprendimu *Sąd Rejonowy* (apylinkės teismas, Lenkija) patenkino beveik visą ieškinį.
- 4 Šis sprendimas buvo pagrįstas šiomis faktinėmis aplinkybėmis:
 - i) 2018 m. rugsėjo 6 d. apeliantas ir kita apeliacinio proceso šalis sudarė 38 786,35 PLN vertės kredito grynaisiais pinigais sutartį Nr. 158507783883, ta suma pagal šią sutartį turėjo būti skirta:

- kredito gavėjo vartojimo reikmėms – 5 500 PLN,
- ankstesniems kredito gavėjo finansiniams įsipareigojimams kredito davėjui įvykdyti – 21 655,04 PLN,
- kredito davėjo komisiniams už kredito suteikimą padengti – 4 525,10 PLN,
- gyvybės draudimo įmokai padengti – 6 516,11 PLN,
- pagalbos draudimo įmokai padengti – 582 PLN,
- mokesčiui už lėšų pervedimo vartojimo reikmėms padengti – 8,10 PLN.

Bendrą mokėtiną 49 570,34 PLN sumą sudarė 38 786,35 PLN vertės kreditas ir palūkanos už visą kredito laikotarpį (10 783,99 PLN).

ii) Sutartyje buvo numatyta, kad kreditas bus gražinamas sumokant 60 mėnesinių įmokų nuo 2018 m. spalio mėn. Kiekviena iš 59 įmokų sudarė 831,16 PLN, o paskutinė įmoka – 831,30 PLN.

iii) <...>

iv) Kita apeliacinio proceso šalis grąžino tik dalį mokėtinos sumos, 15 465,54 PLN, įskaitant 7 905,93 PLN kredito dalį, kaip nurodyta apelianto pateiktoje mokėjamų ataskaitoje <...>.

v) Kredito sutartis buvo nutraukta apelianto iniciatyva, jis taip pat kreipėsi dėl šios bylos iškėlimo.

vi) Apeliantas ieškinyje prašė priteisti iš kitos apeliacinio proceso šalies 33 016,23 PLN sumą, kurią sudaro:

- 30 880,42 PLN negražinta kredito suma su palūkanomis,
- 2 100,88 PLN baudinės ir sutartinės palūkanos,
- 34,93 PLN fiksuoto dydžio banko paslaugų paketo mokestis.

5 Tiek apeliantas, tiek kita apeliacinio proceso šalis pateikė apeliacinius skundus.

6 Atsižvelgiant į abiejų šalių apeliaciniuose skunduose išdėstytus teiginius, apeliaciniame procese nurodytas faktines aplinkybes buvo galima laikyti neginčijamomis.

7 <...>.

- 8 Kita apeliacinio proceso šalis apeliaciniu skundu prašė visiškai panaikinti *Sąd Rejonowy* (apylinkės teismas) sprendimą ir atmesti ieškinį. Skunde ji nurodė šiuos pažeidimus:

[Nurodomos pažeistos nacionalinės teisės nuostatos]

- i) <...> *Kodeks cywilny* (Civilinis kodeksas) 58 straipsnio pažeidimą, dėl nepagrįstos prielaidos, kad kredito sutartis atitiko teisės aktų nuostatas dėl joje nustatytos palūkanų normos. Šiuo klausimu kita apeliacinio proceso šalis visų pirma teigė, kad sutartyje, pažeidžiant vartojimo kreditus reglamentuojančius teisės aktus, buvo leidžiama skaičiuoti sutartines palūkanas nuo kredito išlaidų, taigi šiuo aspektu sutarties sąlygos buvo nesąžiningos; kita apeliacinio proceso šalis pateikė pareiškimą dėl nemokamo kredito, todėl sutarties sąlygos dėl palūkanų buvo „negaliojančios“; dėl šios priežasties sutartyje palūkanos visiškai nebuvo aptartos, apeliantas neįrodė savo reikalavimo dydžio, ir galiausiai neveiksmingai nutraukė kredito sutartį;
- ii) <...>;
- iii) <...>.

Todėl kita apeliacinio proceso šalis prašė pakeisti skundžiamą sprendimą ir atmesti visą ieškinį.

- 9 Apeliacinio proceso šalis nurodė šiuos argumentus:

- sutartyje nustatytos kredito išlaidų palūkanos buvo neleistinos,
- todėl sutartyje buvo nurodyta neteisinga ir klaidinanti palūkanų norma, o tai lėmė klaidingai nustatytą visos kitos apeliacinio proceso šalies prievolės dydį,
- kita apeliacinio proceso šalis, remdamasi *Ustawa o kredycie konsumenckim* (Vartojimo kredito įstatymas) 45 straipsniu, pateikė pareiškimą dėl nemokamo kredito, dėl šio fakto sutarties sąlygos dėl palūkanų tapo negaliojančios,
- reikalavime apmokėti buvo netinkamai nustatyta įsiskolinimo suma ir nesilaikyta *Prawo bankowe* (Bankų įstatymas) 75c straipsnio reikalavimų, todėl pagal sutartį jis buvo neveiksmingas,
- sutartis nebuvo tinkamai nutraukta, nes tą dieną, kai tai buvo padaryta, kitos apeliacinio proceso šalies įsiskolinimas neatitiko sutartinių reikalavimų.

II. Nacionalinės ir Sąjungos teisės nuostatos, kurios gali būti taikomos šioje byloje

10 Nacionalinės teisės nuostatos

Vartojimo kredito įstatymo 3 straipsnis

1. Vartojimo kredito sutartis – tai sutartis dėl kredito, kurio dydis neviršija 255 550 PLN arba lygiavertės sumos kita nei nacionaline Lenkijos valiuta ir kuri kreditorius vykdydamas savo veiklą suteikia arba įsipareigoja suteikti vartotojui.

2. Vartojimo kredito sutartimi laikytina, be kita ko:

2) kredito sutartis, kaip apibrėžta Bankų įstatyme.

Vartojimo kredito įstatymo 5 straipsnis:

6a punktas: su palūkanomis nesusijusios kredito išlaidos – visos išlaidos, kurias vartotojas patiria dėl vartojimo kredito sutarties, išskyrus palūkanas;

10 punktas: kredito palūkanų norma – palūkanų norma, išreikšta metiniu fiksuotu arba kintamu procentiniu dydžiu, taikomu pagal kredito sutartį išmokėtai kredito daliai.

12 punktas: bendros kredito kainos metinė norma – bendra kredito kaina vartotojui, išreikšta metiniu bendros kredito sumos procentu.

Vartojimo kredito įstatymo 30 straipsnio 1 dalis:

[6 punktas]: Vartojimo kredito sutartyje nurodoma kredito palūkanų norma, šios palūkanų normos taikymo sąlygos, taip pat palūkanų normos keitimo laikotarpiai, sąlygos ir tvarka, pradinei kredito palūkanų normai taikomas indeksas arba orientacinė palūkanų norma; jei vartojimo kredito sutartyje numatytos skirtingos palūkanų normos, ši informacija pateikiama apie visas sutarties galiojimo laikotarpiu taikomas palūkanų normas.

7 punktas: faktinė metinė palūkanų norma ir bendra vartotojo mokama suma, apskaičiuota sudarant vartojimo kredito sutartį, paminint visas prielaidas, naudotas jai apskaičiuoti.

Vartojimo kredito įstatymo 45 straipsnio 1 dalis: Kredito davėjui pažeidus 29 straipsnio 1 dalį, 30 straipsnio 1 dalies 1–8, 10, 11, 14–17 punktus, 31–33 straipsnius, 33a straipsnį ir 36a–36c straipsnius, vartotojas, patekęs kredito davėjui rašytinį pareiškimą, grąžina kredito davėjui kreditą be palūkanų ir kitų su kreditu susijusių išlaidų sutartyje nustatytu laiku ir tvarka.

Vartojimo kredito įstatymo 47 straipsnis: Sutarties nuostatos negali panaikinti ar apriboti įstatyme nustatytų vartotojo teisių. Tokiais atvejais taikomos įstatymo nuostatos.

[Civilinio kodekso] 6 straipsnis: Faktų įrodinėjimo pareiga tenka asmeniui, kuris iš šio fakto kildina teisinius padarinius.

Civilinio kodekso 58 straipsnis:

1. Sandoris, kuris prieštarauja įstatymui arba kuriuo siekiama apeiti įstatymą, negalioja, išskyrus atvejus, kai atitinkamoje nuostatoje numatyta kitaip, t. y. kai negaliojančios sandorio nuostatos pakeičiamos atitinkamomis įstatymo nuostatomis.
2. Socialinio sambūvio principams prieštaraujantis sandoris negalioja.
3. Jei negalioja tik dalis sandorio, likusios jo dalys lieka galioti, išskyrus atvejus, kai iš aplinkybių matyti, kad be negaliojančių nuostatų sandoris nebūtų sudarytas.

Civilinio kodekso 385¹ straipsnis:

1. Su vartotoju sudarytos sutarties sąlygos, dėl kurių nebuvo atskirai derėtasi, nėra jam privalomos, jeigu jose vartotojo teisės ir pareigos nustatomos nusižengiant gerai moralei ir šiurkščiai pažeidžiant jo interesus (neleistinos sutarties sąlygos). Tai netaikoma sąlygoms, kuriomis nustatomos pagrindinės šalių prievolės, įskaitant kainą ar atlygį, jei jos suformuluotos vienareikšmiškai.
2. Jei sutarties sąlyga pagal 1 dalį nėra privaloma vartotojui, šalis saisto likusios sutarties sąlygos.
3. Sąlygomis, dėl kurių nebuvo atskirai derėtasi, laikomos sutarties nuostatos, kurių turiniui vartotojas neturėjo realios įtakos. Visų pirma tai yra sąlygos, perimtos iš tipinės sutarties, kurią vartotojui pasiūlė kita sutarties šalis.
4. Pareiga įrodyti, kad dėl sutarties sąlygos buvo atskirai derėtasi, tenka šaliai, kuri ja remiasi.

Civilinio kodekso 385² straipsnis:

Vertinimas, ar sutarties sąlyga atitinka gerą moralę, atliekamas pagal sutarties sudarymo metu buvusią situaciją, atsižvelgiant į jos turinį, aplinkybes, kuriomis ji buvo sudaryta, ir sutartis, kurios yra susijusios su sutartimi, į kurią įtraukta vertinama sąlyga.

Civilinio proceso kodekso 245 straipsnis

Paprasta rašytine arba elektronine forma parengtas dokumentas yra įrodymas, kad dokumentą pasirašęs asmuo padarė jame pateiktą pareiškimą.

Civilinio proceso kodekso 253 straipsnis:

Šalis, kuri ginčija paprasta forma parengto dokumento tikrumą arba teigia, kad dokumente esantis jį pasirašiusio asmens pareiškimas yra ne to asmens, turi tai įrodyti. Vis dėlto, jeigu ginčas kyla dėl paprasta forma parengto dokumento, kurį pasirašė ne jį ginčijanti šalis, o kitas asmuo, dokumento tikrumą turi įrodyti šalis, norinti juo pasinaudoti.

Civilinio proceso kodekso 316 straipsnio 1 dalis:

Užbaigęs bylą teismas priima sprendimą, remdamasis tokiais aplinkybėmis, kurios yra susiklosčiusios baigiant nagrinėti bylą; visų pirma, sprendimo dėl reikalavimo netrukdo priimti tai, kad jis tapo vykdytinas nagrinėjant bylą.

11 Sąjungos teisės nuostatos.

2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinančios Tarybos direktyvą 87/102/EEB (OL L 133, 2008, p. 66; toliau – Direktyva 2008/48/EB) 3 straipsnio 7 punktas: kredito palūkanų norma – palūkanų norma, išreikšta fiksuotu arba kintamu procentiniu dydžiu, kasmet taikomu išmokėtai kredito daliai.

Direktyvos 2008/48/EB 10 straipsnio 2 dalis: Kredito sutartyje aiškiai ir glaustai nurodoma:

f) kredito palūkanų norma, šios normos taikymą ir, jei yra, bet kokio indekso ar pradinei kredito palūkanų normai taikomos orientacinės normos taikymą reglamentuojančios sąlygos, taip pat kredito palūkanų normos keitimo laikotarpiai, sąlygos ir tvarka; ir jei skirtingomis aplinkybėmis taikoma skirtinga kredito palūkanų norma, pirmiau nurodyta informacija apie visas taikomas normas.

1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (OL L 95, 1993, p. 26; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 2 t., p. 288; toliau – Direktyva 93/13/EEB) 3 straipsnis:

1 dalis: Ta sutarties sąlyga, dėl kurios nebuvo atskirai derėtasi, yra laikoma nesąžininga, jeigu pažeidžiant sąžiningumo reikalavimą dėl jos atsiranda ryškus neatitikimas tarp iš sutarties kylančių šalių teisių ir pareigų vartotojo nenaudai. Visada yra laikoma, kad dėl sąlygos nebuvo atskirai derėtasi, jeigu ji buvo parengta iš anksto, ir vartotojas dėl to negalėjo padaryti įtakos sąlygos esmei, ypač iš anksto suformuluotos tipinės sutarties atveju.

Faktas, kad buvo atskirai derėtasi dėl tam tikrų sąlygos aspektų arba vienos konkrečios sąlygos, neužkerta kelio šį straipsnį taikyti likusiai sutarties daliai, jeigu bendrai įvertinus sutartį paaiškėja, jog tai vis dėlto yra iš anksto suformuluota tipinė sutartis.

Tuo atveju, kai bet kuris pardavėjas ar tiekėjas [komercinės (ūkinės) veiklos subjektas] tvirtina, kad dėl tipinės sąlygos buvo atskirai derėtasi, jam tenka to įrodinėjimo pareiga.

Direktyvos 93/13/EEB 4 straipsnio 1 dalis: Nepažeidžiant 7 straipsnio, sutarties sąlygos nesąžiningumas vertinamas, atsižvelgiant į prekių ar paslaugų, dėl kurių buvo sudaryta sutartis, pobūdį, ir sutarties sudarymo metu nurodant visas sutarties sudarymo aplinkybes ir visas kitas tos sutarties arba kitos sutarties, nuo kurios ji priklauso, sąlygas.

Direktyvos 93/13/EEB 5 straipsnis: Tose sutartyse, kur visos ar tam tikros vartotojui siūlomos sąlygos pateikiamos raštu, jos visada turi būti išdėstomos aiškia, suprantama kalba. Atsiradus abejonių dėl sąlygos reikšmės, interpretuojama vartotojo naudai. Ši taisyklė dėl interpretavimo netaikoma 7 straipsnio 2 dalyje nustatytų procedūrų atveju.

III. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kilusios teisinės abejonės ir jų svarba atsakant į kilusį teisinį klausimą

A. Teisingumo Teismo sprendimo svarba pagrindinei bylai

- 12 2022 m. spalio 28 d. nutartimi *Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze w Krakowie* (Krokuvos miesto Pakalnės rajono apylinkės teismas, Lenkija) pateikė Teisingumo Teismui 2 prejudicinius klausimus (byla C-678/22), pirmasis iš jų buvo susijęs su šioje byloje nagrinėjamu klausimu. Vis dėlto 2023 m. gruodžio 5 d. nutartimi byla buvo išbraukta iš Teisingumo Teismo registro pagal Procedūros reglamento 100 straipsnį, nes 2023 m. lapkričio 20 d. nutartimi *Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze w Krakowie* (Krokuvos miesto Pakalnės apylinkės teismas) informavo, kad pagrindinė byla buvo nutraukta.
- 13 Teisingumo Teismui pateiktu klausimu iš esmės siekiama nustatyti kreditoriaus suteikto kredito, už kurį gali būti skaičiuojamos sutartinės palūkanos, sumos ribas. Šios bylos aplinkybėmis kitai apeliacinio proceso šaliai suteiktą kreditą sudarė dvi pagrindinės dalys: kreditas *sensu stricto* (27 155,04 PLN) ir kredituotos jo suteikimo išlaidos (įskaitant komisinius, draudimo įmokas ir kt.; iš viso 11 631,31 PLN). Bendra suma sudarė 38 786,35 PLN, nuo jos buvo paskaičiuotos visos palūkanos, jos, kapitalizuotos per visą sutarties laikotarpį, turėjo sudaryti 10 783,99 PLN.
- 14 Šalių sudaryta sutartimi grindžiamiems apelianto teiginiams priešinga prielaida, kad palūkanas buvo galima skaičiuoti tik nuo kredito *sensu stricto*, turi didelę įtaką vertinant apelianto reikalavimą priteisti sumą su palūkanomis nuo sumų, apimančių suteikto kredito išlaidas, nors sutartinės palūkanas buvo galima skaičiuoti tik nuo 27 155,04 PLN sumos.

B. Abejonės dėl nuostatų, kuriomis bus grindžiamas sprendimas, aiškinimo

- 15 Šiomis aplinkybėmis kyla abejonių dėl Direktyvos 2008/48/EB 3 straipsnio j punkto, kuriame nurodyta, kad kredito palūkanų norma – palūkanų norma, išreikšta fiksuotu arba kintamu procentiniu dydžiu, kasmet taikomu išmokėtai kredito daliai, aiškinimo. Tokia pati taisyklė į Lenkijos teisės sistemą įtraukta Vartojimo kredito įstatymo nuostatomis: 5 straipsnyje teisės aktų leidėjas įtvirtino taisyklę, kad kredito palūkanų norma – palūkanų norma, išreikšta metiniu fiksuotu arba kintamu procentiniu dydžiu, taikomu pagal kredito sutartį išmokėtai kredito daliai.
- 16 Nacionaliniam teismui, taip pat atsižvelgiant į nevienodą Lenkijos teismų praktiką, kyla abejonių dėl to, ar, atsižvelgiant į Direktyvos 2008/48/EB tikslus, į vartojimo kredito sutartis draudžiama įtraukti nuostatas, pagal kurias vartotojas privalo mokėti palūkanas, skaičiuojamas ne tik nuo vartotojui faktiškai išmokėtos kredito sumos, bet ir nuo su palūkanomis nesusijusių kredito išlaidų, kurias kredituoja verslininkas (kredito davėjas).
- 17 Lenkijos teismų praktikoje jau kelerius metus nesutariama, ar galima skaičiuoti palūkanas nuo pagrindinės kredito dalies, skirtos kredito išlaidoms padengti. Daug sprendimų patvirtina, kad toks sandoris priimtinas (pvz., 2022 m. gegužės 27 d. *Sąd Okręgowy w Poznaniu* (Poznanės apygardos teismas) sprendimas, XIV C 210/22, LEX Nr. 3440970; 2022 m. birželio 27 d. *Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy* (Varšuvos miesto apylinkės teismas) sprendimas IC 284/22, LEX Nr. 3501043; 2022 m. spalio 25 d. *Sąd Okręgowy w Gliwicach* (Gliwicų apygardos teismas) sprendimas IC 257/22, LEX Nr. 3550333; 2022 m. gruodžio 27 d. *Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie* (Varšuvos miesto Mokotovo apylinkės teismas) sprendimas, II C 3085/22, LEX Nr. 3505069; 2023 m. sausio 25 d. *Sąd Rejonowy w Ciechanowie* (Cechanovo apylinkės teismas) sprendimas, IC 185/22, LEX Nr. 3504213; 2023 m. kovo 31 d. *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšuvos apygardos teismas) sprendimas V Ca 3217/22, LEX Nr. 3553822), tačiau keliuose sprendimuose buvo suabejota jų skaičiavimu (pvz., 2021 m. lapkričio 4 d. *Sąd Rejonowy w Bartoszycach* (Barštyno apylinkės teismas) sprendimas, IC 983/20, LEX Nr. 3280686; 2022 m. gegužės 25 d. *Sąd Okręgowy w Toruniu* (Torunės apygardos teismas) sprendimas, VIII Ca 169/22, LEX Nr. 3369969; 2022 m. birželio 27 d. *Sąd Rejonowy w Słupcy* (Słupcos apylinkės teismas) sprendimas, IC 146/22, LEX Nr. 3561755; 2022 m. liepos 6 d. *Sąd Rejonowy w Gdynia* (Gdynės apylinkės teismas) sprendimas, II C 64/2022, LEX Nr. 3580501; 2023 m. sausio 11 d. *Sąd Okręgowy w Sieradzu* (Seradzo apygardos teismas) sprendimas, I Ca 478/22, LEX Nr. 3550701; 2023 m. vasario 1 d. *Sąd Okręgowy w Kielcach* (Kelcų apygardos teismas) sprendimas, II Ca 1858/22, LEX Nr. 3511122; 2019 m. vasario 3 d. *Sąd Okręgowy w Sieradzu* (Seradco apygardos teismas) sprendimas, I Ca 601/22, LEX Nr. 3550176). *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas, Lenkija) vienoje nutartyje, kuria atsisakyta priimti nagrinėti kasacinį skundą, netiesiogiai pripažino galimybę skaičiuoti palūkanas nuo pagrindinės kredito dalies, skirtos kredito suteikimo komisiniams padengti

(žr. 2023 m. birželio 15 d. Aukščiausiojo Teismo nutartį, I CSK 4175/22, LEX Nr. 3569756; jurisprudencija nurodyta: T. Czech, *Kredyt konsumencki. Komentarz*, III leid., Varšuva, 2023).

- 18 Remiantis Direktyvos 2008/48/EB 10 straipsnio 2 dalies f punkto, siejamo su jos 3 straipsnio j punktu, formuluote, taip pat bendruoju civilinės teisės principu – sutarties laisvės principu, nurodytomis nuostatomis *expressis verbis* nedraudžiama sutartinių santykių kurti taip, kad palūkanos būtų skaičiuojamos ir nuo su jomis nesusijusių kredito išlaidų, kurias kredito gavėjas sumokės gražindamas kreditą ir kurios bus kredituojamos kredito davėjui suteikiant kreditą. Jei kredito gavėjas (vartotojas) sutinka su tokiu sprendimo variantu – net ir netiesiogiai, sudarydamas kredito davėjo (verslininko) parengtą sutartį, – o pagal pažodines Direktyvos 2008/48/EB ir Lenkijos vartojimo kredito įstatymo formuluotes tai aiškiai nedraudžiama, turėtų būti laikoma, kad tokia sutarties nuostata nėra draudžiama pagal įstatymą.
- 19 Lenkijos doktrinoje šiuo klausimu išsakyta nuomonė, kad Vartojimo kredito įstatymo nuostatos nesuteikia pagrindo nustatyti skirtingų palūkanų už kreditus skaičiavimo taisyklių, be kita ko, atsižvelgiant į kredito paskirtį (J. Gil, M. Szlaszyński, *Problematyka odsetek od kredytowanych kosztów bankowego kredytu konsumenckiego*. Monitor Prawa Bankowego, 2022, Nr. 6, p. 59–74, LEX).
- 20 Vis dėlto, šią nuostatą aiškinant teleologiškai, galima kitokia išvada. Reikėtų pripažinti, kad palūkanų paskirtis – atlyginti kredito davėjui tik už vartojimo kredito suteikimą, o ne taip pat kredituoti ir su palūkanomis nesusijusias išlaidas, visų pirma – komisinius, šie pagal savo pobūdį yra papildomas atlygis kredito davėjui už kredito suteikimą. Kaip matyti, tokį aiškinimą galima pagrįsti ir Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-377/14 (ECLI:EU:C:2016:283) motyvuojamosios dalies 81–91 punktuose išdėstytais teiginiais.
- 21 Taigi pasirinkus šį aiškinimo metodą reikėtų padaryti išvadą, kad kredito palūkanų paskirtis – atlyginti kredito davėjui tik už kredito gavėjo galimybę naudotis kreditu, o ne taip pat kredituoti ir su kredito palūkanomis nesusijusias išlaidas, visų pirma – komisinius, kurie pagal savo pobūdį yra papildomas atlygis kredito davėjui už kredito suteikimą, arba trečiajam asmeniui sumokėtas draudimo įmokas.
- 22 Dėl pirmiau išdėstytų priežasčių *Sąd Okręgowy* (apygardos teismas) kreipiasi į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą.

<...>